

vasi oditi. Po raznih službah je sprejel mesto tajnika pri Subbotinu, ki je uredoval „*Ekonomičeskij žurnal*“. V tem času je Sokolov pisal razne članke za časnike ter je objavil svojo prvo leposlovno črtico „*Na obdih*“. L. 1896. je v zvezkih „*Věstnika Evropy*“ objavil črtice iz vaškega življenja pod naslovom „*Doma*“. Kritika je sprejela te črtice zelo simpatično, in od tistihmal je Sokolov pisal slike in povesti za liste: „*Syn Otečestva*“, „*Hozjain*“, „*Žurnal dlja vsëh*“ i. dr. Od l. 1903. do svoje smrti je uredoval tedenski pregled v listu „*Sëver*“. Sokolov je celo življenje ostal zvest svojemu kmečkemu obnašanju in življenju, tako da je včasih radi tega imel razne neprilike, ker mestna policija ni mogla razumeti, kako more biti kmet iz novgorodske gubernije književnik. Naslovi nekaterih njegovih povesti in črtic so: „*Molodoe i štaroe* — Na vshodah — Vo glubini Rossii — Vo tmë — Tëni prošlago — Na muravejnikë — V eti dni — Neukrotimyj“. Spisi Sokolova nimajo velike umetniške vrednosti, toda občinstvo jih zelo rado čita.

Sergëj Nikolajevič Krivenko. Meseca junija je v Tuapsi umrl S. Nik. Krivenko, zastopnik nacionalnega ruskega gibanja, drug Ščedrina, Jelisëjeva, Nekrasova in Mihajlovskega. Porodil se je l. 1847., študiral je na voroneški vojaški gimnaziji, dovršil je l. 1867. pavlovsko vojaško učilišče, a po enem letu je zapustil vojaško službo ter vstopil v tehnični zavod, v katerem je bil dve leti. V tem času je začel svojo literarno-publicistično delavnost. Izpočetka je pisal v list „*St. Pet. Vëdomosti*“, pozneje v „*Otečestv. Zapiski*“, v katerih je od l. 1881. uredoval notranji pregled tega lista pod naslovom „*Po povodu vnutrennih voprosov*“. L. 1885. je bil po edeninpolmesečni ječi poslan v zahodno Sibirijo, kjer je preživel nekoliko let. Ko se je vrnil, je uredoval hkrati s K. M. Stanjukovičem „*Russkoe Bogatstvo*“. Razen mnogoštevilnih publicističnih razprav je Krivenko napisal nekoliko samostojnih spisov, po katerih je postal popularen, na pr.: „*Fizičeskij trud, kak neobhodimyj element vospitanija*“, „*Na rasputi*“, „*Sbornik ob arteljah*“, „*Biografija Saltykova*“ i. dr.

Malorus Volodomir Antonovič, profesor na kijeviski univerzi obhaja letos petintridesetletnico svoje profesorske in petinštiridesetletnico svoje književne delavnosti. Porodil se je l. 1834. v popoljščeni maloruski družini; študiral je v Odesi in na kijeviski univerzi, najprej na zdravniškem, pozneje na zgodovinsko-filološkem oddelku. Od leta 1871. je profesor na kijeviskem vseučilišču. L. 1861. je v maloruskem mesečniku „*Osnova*“ objavil članek „*Moja izpověd*“, v katerem se je odpovedal poljskim nacionalnim nazorom, ki so vladali v takratnem poljskem občinstvu ter se je proglasil za Ukrajince. Članek je povzročil med Poljaki veliko razburjenja in osebnih napadov na Antonoviča. Kot zgodovinar, arheolog, antropolog, etnograf se je V. Antonovič proslavil s svojimi temeljitimi spisi; kot profesor je vzgojil celo

šolo zgodovinarjev, ki slede njegovim potom, kot Ukrajinec ima velik vpliv na razvoj narodne ukrajinske zavesti.

Fr. Št.

Vsesvetovni shod esperantistov se je vršil h koncu avgusta v Ženevi. Vsi udeleženci so proslavljali esperanto in njegovega izumitelja dr. Zamenhova iz Varšave ter so bili edini v tem, da je esperanto zelo natančen in gibčen jezik, ki vsakega prijetno preseneti po bogatosti in različnosti svojih oblik. Esperanto je že zdaj precej razširjen. Najprej se je širil v krogih blizkih njegovemu izumitelju. Iz Rusije je najprej prišel na Švedsko. Prvi list „*Esperanto*“ pa je bil ustanovljen na Nemškem. Tega lista je bil so-trudnik tudi L. N. Tolstoj. Drugi list „*Lingva internacia*“ se je ustanovil v Upsali na Švedskem. Odtod se je esperanto razširil na Francosko in Angleško, kjer je našel takoj veliko prijateljev. Londonska trgovska zbornica ga je celo sprejela v program izkušenj v isto vrsto s francoskim in nemškim jezikom. V Franciji na sorbonski univerzi je od nekega časa poseben lektor za esperanto. V Zedinjenih državah ameriških se esperanto širi z neverjetno naglostjo; tudi v državah Peru, Brazilija, Chile, Uruguay se že nahajajo društva za širjenje esperanta. Takih društev je na celem svetu že 200. V samem Parizu poučuje se v 40 kurzij. Vseh pristašev esperanta je baje več nego 50.000. Največ prijateljev ima esperanto v trgovskih krogih, ker jim podaja zelo udobno in lahko sredstvo za kupčijsko dopisovanje. Znani preiskovalec sanskrtskega jezika in poznavalec vseh svetovnih jezikov, profesor na oksfordski univerzi, Maks Müller, se je o esperantu takole izrazil: „Ideja vsesvetovnega umetnega jezika se je brezpogojno uresničila; lahko rečem, da se vsak lažje esperanta nauči nego vsakega drugega jezika, ker je bolj pravilen in dovršen. Izmed vseh svetovnih jezikov prvo mesto ima — esperanto.“

Drobne književne vesti. Slovaški „*Spolok sv. Vojtecha*“, ki ima isti namen, kakor družba sv. Mohorja, je imel pred kratkim svoj letni zbor, ki se ga je udeležilo veliko rodoljubnega slovaškega občinstva, zlasti kmetov. Od 1. junija do 26. avgusta t. l. pristopilo je k društvu 623 novih udov; tekom celega upravnega leta, od julija 1905 do julija 1906 je pristopilo 4131 udov, torej za 2258 več nego preteklega leta. Vseh udov je sedaj 16.000. Predsednik društva je župnik Štefan Bezák. — Češko katoliško društvo „*Vlast*“ je dne 22. julija odkrilo spominsko ploščo na rojstveni hiši slovečega poljudnega pisatelja Františka Pravde (Vojteha Hlinke). Pri tej priliki je društvo priredilo socialni in literarni shod. Pri socialnem shodu je govoril češki odvetnik dr. Julij Nejedlý o pravnem in socialnem položaju ženske v slučaju, ako bi bila sprejeta reforma

zakonskega prava; dr. R. Horský je govoril o organizaciji katoličanov. Nav zoporedu literarnega shoda je bilo: Narodopis in katoliška cerkev; pomen društva „Vlast“ v češkem katoliškem življenju. — V časopisu „Matice Moravske“ je priobčil M. Hýsek članek o prvem češkem pesniku-realistu. Prvi pravi realist v češki književnosti je bil župnik Fr. Rayman, ki je od leta 1798 do 1829 napisal in objavil nekoliko spisov (dve veseloigri in dva verska epa „Marija Magdalena“ in „Jožef egiptovski“). — Grof Lev Nik. Tolstoj je spisal nov roman „Za čto?“ Glavni junak romana je poljski bojevniki za svobodo, ki ga je ruska vlada pregnala v Sibirijo. V romanu se obsoja uradno rusko preganjanje in se poveljuje poljska ljubezen do domovine in svobode. — Sofijski zalagatelj in knjigotržec, St. Atanasov, je začel 1. septembra izdajati koristne in zanimive knjige pod naslovom „Biblioteka za samoobrazovanje“. Knjige izhajajo mesečno in predstavljajo dovršeno celoto tako, da nastane polagoma iz njih lepa domača knjižnica, v kateri bodo zastopane vse stroke znanstva.

Fr. Št.

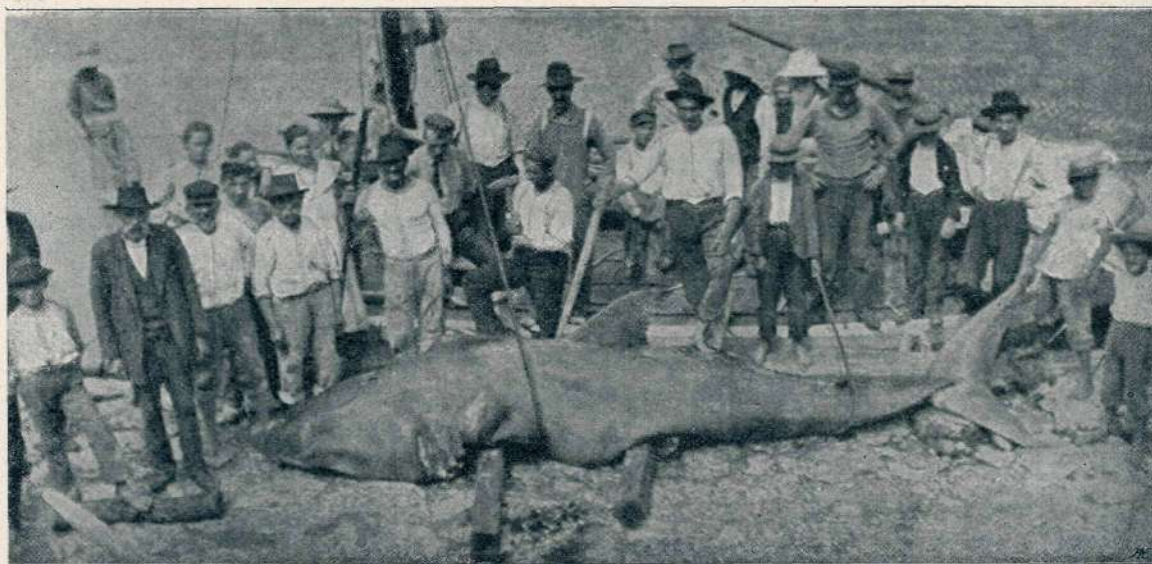
Albert Sorel. Francoska zgodovina je izgubila odličnega delavca Alberta Sorela. Rojen je bil l. 1842. v Honfleuru. Izpočetka se je posvetil diplomatični službi, pozneje zgodovinskim študijam. Spisal je celovrsto zgodovinskih del, n. pr.: „Histoire diplomatique de la guerre franco-allemande“ (1875), „La Question d'Orient au XVIIIe siècle“ (1878) in obširno delo „L'Europe et la Revolution française“. Razen tega je izdal nekoliko literarno-zgodovinskih študij, kakor o Montesquieuu in Mmi de Staël. Njegovi zgodovinski spisi podajajo obširno znanstveno obdelano gradivo in obračajo pozornost čitatelja zlasti na

FOT. D. ROVŠEK.

VEGOV SPOMENIK V MORAVČAH.

diplomatično ozadje. Dasi je bil A. Sorel fizično in duševno tip Normana, se je zelo zanimal tudi za avstrijsko-slovanske razmere.

ORJAŠKI SOM NA REKI.